ECLI:LV:AT:2022:0427.C33788416.16.S
Lieta Nr. C33788416, SKC-176/2022
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS
Rīgā 2022.gada 27.aprīlī

Senāts šādā sastāvā:
senatore referente Anita Čerņavska
senatore Zane Pētersone,
senators Normunds Salenieks
izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar /pers. B/ un /pers. C/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 14.maija spriedumu /pers. D/ prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par izlikšanu no nekustamā īpašuma un zaudējumu atlīdzības piedziņu un /pers. B/ un /pers. C/ pretprasībā par īres tiesisko attiecību atzīšanu un īres līguma noslēgšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas rajona tiesas 2020.gada 10.marta spriedumu /pers. D/ prasība pret /pers. B/ un /pers. C/ apmierināta daļēji, izliekot atbildētājus no nekustamā īpašuma /adrese/, bet noraidot prasību par zaudējumu atlīdzības 5400 EUR piedziņu un pienākuma uzlikšanu solidāri maksāt zaudējumu atlīdzību 300 EUR mēnesī līdz sprieduma izpildei daļā par izlikšanu. /pers. B/ un /pers. C/ pretprasība par īres tiesisko attiecību atzīšanu un īres līguma noslēgšanu noraidīta.

No atbildētājiem prasītājas labā piedzīti tiesāšanās izdevumi 277,62 EUR, bet valsts ienākumos – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,14 EUR no katra.

Spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība par zaudējumu atlīdzības piedziņu, nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

[2] Izskatījusi lietu sakarā ar atbildētāju apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2021.gada 14.maija spriedumu apmierinājusi prasību par izlikšanu no nekustamā īpašuma, bet pretprasību noraidījusi.

No atbildētājiem prasītājas labā piedzīti tiesāšanās izdevumi 577,62 EUR no katra.

Tiesa atzina, ka prasītājai atlīdzināmie izdevumi ir 1155,24 EUR (valsts nodeva 71,14 EUR par prasības pieteikumu par izlikšanu + ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 13,10 EUR + izdevumi par advokāta palīdzību 1071 EUR).

Prasītājas izdevumus 1071 EUR par advokāta palīdzību apliecina: 1) 2016.gada 19.septembra kvīts Nr. 057075 200 EUR (*lietas 1.sējuma 145.lp.*); 2) 2016.gada 7.decembra kvīts Nr. 057045 121 EUR (*lietas 1.sējuma 146.lp.*); 3) 2018.gada 1.marta kvīts Nr. 063025 150 EUR (*lietas 1.sējuma 147.lp.*); 4) 2020.gada 30.septembra rēķins Nr. 031/2020 360 EUR (*lietas 1.sējuma 192.lp.*); 5) 2020.gada 9.jūnija rēķins Nr. 023/2020 240 EUR (*lietas 1.sējuma 193.lp.*).

[3] /pers. B/ un /pers. C/ kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru no atbildētājiem prasītājas labā piedzīti izdevumi par advokāta palīdzību.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka ir pārkāpti Civilprocesa likuma 97.panta pirmās daļas un 189.panta trešās daļas noteikumi un nepamatoti nav piemērota Civilprocesa likuma 44.panta piektā daļa.

Atlīdzināmajos izdevumos nepamatoti ieskaitīti 150 EUR (2018.gada 1.marta kvīts Nr. 063025), kuri samaksāti par prasības pieteikuma grozījumiem par zaudējumu atlīdzības piedziņu, un šis prasījums ar pirmās instances tiesas spriedumu ir noraidīts.

Rēķini par advokāta pakalpojumiem apelācijas instancē 360 EUR un 240 EUR ir nesamērīgi konkrētajai lietai, tās objektīvam sarežģītības novērtējumam.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījis sprieduma likumību Civilprocesa likuma 473.panta pirmās daļas kārtībā, Senāts atzīst, ka spriedums daļā, ar kuru piedzīti tiesāšanās izdevumi, atceļams.

[5] Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.pantam izdevumi par advokāta palīdzību ir ar lietas vešanu saistītie izdevumi, un to atlīdzināšana ir reglamentēta Civilprocesa likuma 44.pantā.

Izdevumus par advokāta palīdzību piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji (Civilprocesa likuma 44.panta otrā daļa). Priekšnoteikums tam ir procesa dalībnieka aktīva darbība, iesniedzot pierādījumus par atlīdzināmajiem izdevumiem. Tas tādēļ, ka tiesai spriedumā izdarītā secinājuma jautājumā par tiesāšanās izdevumu piedziņu pamatā jābūt tādu pierādījumu vērtējumam, kas iesniegti un pārbaudīti, pirms pabeigta lietas izskatīšana pēc būtības (Civilprocesa likuma 183.pants).

[5.1] No lietas materiāliem redzams, ka /pers. D/ 2018.gada 1.martā samaksājusi 150 EUR advokātam par sniegto juridisko palīdzību šajā lietā (*kvīts Nr. 063025; lietas 1.sējuma 147.lp.*). Līdz ar to prasītājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu ir tiesības uz šo izdevumu advokāta palīdzības samaksai piedziņu no atbildētājiem, un kasācijas sūdzības argumenti šajā ziņā nav pamatoti.

Valsts nodeva 150 EUR par prasības pieteikuma grozījumiem samaksāta 2018.gada 4.jūlijā (*lietas 1.sējuma 92.[a]lp.*) un atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem, apmierinot prasību daļēji, no atbildētājiem nav piedzīta.

[5.2] Apelācijas instances tiesa atlīdzināmo izdevumu apmēru pamatojusi ar 2020.gada 9.jūnija rēķinu Nr. 023/2020 240 EUR un 2020.gada 30.septembra rēķinu Nr. 031/2020 360 EUR, taču atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmajai[1] daļai pierādījumi tam, ka prasītājai šādi izdevumi ir radušies, lietas iztiesāšanas gaitā apelācijas instances tiesā nav tikuši iesniegti. Spriedumā norādītajās lietas lapās (*1.sējuma 192., 193.lp.*) atrodas pavisam citi dokumenti, kas uz izdevumiem par advokāta palīdzību neattiecas.

Līdz ar to Senāts secina, ka apelācijas instances tiesa nonākusi pie kļūdainiem secinājumiem procesuālo tiesību normu par izdevumu advokāta palīdzības samaksai piedziņu piemērošanā.

[6] Iepriekš izklāstīto argumentu kopums ļauj secināt, ka apelācijas instances tiesas sprieduma motīvus nevar atzīt par pamatotiem, tādēļ spriedums daļā, ar kuru piedzīti tiesāšanās izdevumi, kuru apmērs ir atkarīgs no visu izdevumu summas, ir atceļams.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta otrajai daļai atbildētājai /pers. C/ atmaksājama drošības nauda 300 EUR.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Senāts

nosprieda

atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 14.maija spriedumu daļā, ar kuru piedzīti tiesāšanās izdevumi, un nodot lietu šajā daļā jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Atmaksāt /pers.C/ drošības naudu 300 EUR (trīs simti *euro*).

Spriedums nav pārsūdzams.

Senatore	A. Čerņavska
Senatore	Z. Pētersone
Senators	N. Salenieks